

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας,
Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης

Άσκηση ακοής -
σολφέζ -
ρυθμική αγωγή
IV

Εαρινό εξάμηνο 2024

Διδάσκουσα: Ανδριανοπούλου Μόνικα

Ύλη «Άσκησης Αιολής» IV

- ✓ Ατονάλ ασκήσεις από το *Modus Novus* και περισσότερο ρεπερτόριο 20ού & 21ου αιώνα (→ Διαστήματα!)
- ✓ Βαθμίδες όλης της χρωματικής κλίμακας
- ✓ Τονικές μελωδίες που θα πατούν πάνω στα αρμονικά φαινόμενα του εξαμήνου, με χρωματική κίνηση, πιο απομακρυσμένες τονικοποιήσεις και πιο απρόσμενα μελωδικά γυρίσματα. Δίφωνες στο ντιντέ, τραγούδι κάθε φωνής σε τετράφωνα χορικά Μπαχ στο σολφέζ.
- ✓ Συγχορδίες: τριφώνες M, E, ε, A, τετράφωνες AM, MM, Mμ, EM, Eμ, εμ, εε (η Mμ σε όλες τις θέσεις), διάφωνες συνηγήσεις
- ✓ Αρμονικές διαδοχές: δανεισμένες συγχορδίες (iv, ii, VI, dim), ΠN, παρενθετικές δεσπόζουσες (V/ii, III, IV, V, vi), συγχορδίες μεθ'7^{ης}, αλυσίδα συγχορδιών μεθ'7^{ης} (κύκλος 5ών), αλυσίδα συγχορδιών μεθ'9^{ης}, συγχορδίες αυξημένης 6^{ης} (ιταλική, γερμανική, γαλλική), αυξημένες I5#, V5#, *diminuita appoggiatura* ή ποίκιλμα, χρωματική σχέση 3^{ης}. Ακουστική αναγνώριση αρμονικών φαινομένων στη μουσική φιλολογία (γνωστά αποσπάσματα)
- ✓ Ρυθμός: παρεστιγμένα, αντιχρονισμοί, συγκοπές, συζεύξεις, παύσεις, πεντάηχα, εξάηχα, επτάηχα, 8:3+3+2, σχέση 3 προς 2, σχέση 5 προς 2, σχέση 4 προς 3, αλλαγή μέτρου και παλμού

Περιεχόμενα

Κλίμακες.....	3
Προπαρασκευαστικές μελωδικές ασκήσεις.....	4
Μελωδικό σολφέζ (Μονόφωνο).....	8
Μελωδικό σολφέζ (Πολυφωνικό τραγούδι).....	18
Συγχορδίες.....	20
Διάφωνες συνηγήσεις.....	22
Αρμονία (Διαδοχές).....	24
Παραδείγματα από τη μουσική φιλολογία.....	29
Ρυθμός.....	42
Ρυθμός – Παραδείγματα ρεπερτορίου.....	52
Ενδεικτική βιβλιογραφία.....	58
Πεντάγραμμα.....	59

Κλίμακες

Πεντατονικές (μείζονα - ελάσσονα) και blues:

Mείζονα 5ατονική Ελάσσονα 5ατονική Κλίμακα blues

Ολοτονική από ντο

Χρωματική από ντο

(α) ♩ = περ. 50

Οκτατονικές (ή ελαττωμένες ή συμμετρικές) από ντο

(i)

1 2 3 4 5 6 7 8 (1)

(ii)

1 2 3 4 5 6 7 8 (1)

Προπαρασκευαστικές μελωδικές ασκήσεις (Σύντομες μονόφωνες ατονάλ μελωδίες)

1. (2εξ)

2α. (3εξ)

Προπαρασκευαστικές ασκήσεις
για το διάστημα 3ης

2β.

Ασκήσεις για το
διάστημα 3ης
Lars Edlund: *Modus Novus*, Κεφ. 3
17

3. (2εξ & 4εξ Κ)

Διαστήματα 2^α & 4^η, σε μη-τονικό περιβάλλον (τραγουδι):

Ασκήσεις για τα
διαστήματα 2ας & 4ης καθ.
Lars Edlund: *Modus Novus*, Κεφ. 1

Musical notation for exercise 3, measures 6-12 and 14-23. The notation is in treble clef. Measures 6-12 are in 4/4 time, and measures 14-23 are in 3/4 time. The exercises involve intervals of a second and a fourth.

4. (4εξ Α)

Ασκήσεις για το
διάστημα 4ης αυξ.(/5ελτ.)
Lars Edlund: *Modus Novus*, Κεφ. 5

Musical notation for exercise 4, measures 1-3 and 4-14. The notation is in treble clef. Measures 1-3 are in 4/4 time, and measures 4-14 are in 3/4 time. The exercises involve intervals of a fourth.

5α. (5εξ Κ)

Ασκήσεις για το
διάστημα 5ης
Lars Edlund: *Modus Novus*, Κεφ. 2

Musical notation for exercise 5a, measures 1-3 and 4-5. The notation is in treble clef. Measures 1-3 are in 4/4 time, and measures 4-5 are in 3/4 time. The exercises involve intervals of a fifth.

5β.

Μελωδία 1 (αρχ.: από ρε), με
διαστήματα 2ας, 4ης & 5ης καθ.
 Lars Edlund: *Modus Novus*, Κεφ. 2

6. (6εξ μ)

Η 6η μικρή σε μη-τονικό περιβάλλον
 (συνδυασμός με 3η μικρή)
 Lars Edlund, *Modus Novus* (Κεφ.6)
 Τραγούδι:

7. (6εξ Μ)

Η 6η Μεγάλη σε μη-τονικό περιβάλλον
 (συνδυασμός με 3η Μεγάλη)
 Lars Edlund, *Modus Novus* (Κεφ.7)
 Τραγούδι:

8. (7ες μ)

Η 7η μικρή σε μη-τονικό περιβάλλον
Lars Edlund, *Modus Novus* (Κεφ.9)
Τραγούδι:

♩=75

8 9

9. (7ες M)

Η 7η Μεγάλη σε μη-τονικό περιβάλλον
Lars Edlund, *Modus Novus* (Κεφ.10)
Τραγούδι:

1 2 4

7M 7M 7M 7M 7M 7M ...

5 6 7

7M 6μ 3μ 7M 7M 7M 3M 2M 7M 7M

9. Σύνοψη μελωδικών μοτίβων με όλα τα διαστήματα

Κάποιες χαρακτηριστικές
κινήσεις ατονάλ μελωδιών
(Lars Edlund, *Modus Novus*)

Μελωδικό σολφέζ (μονόφωνο)

1. Claude Debussy (1862-1918): *Prélude à l'Après-midi d'un faune*, θέμα (1894)

Γ Rapport de triton Γ

anacrouse

..... accent, désinence ...!

<http://patachonf.free.fr/musique/debussy/faunep.php>

2α. Arnold Schönberg (1874-1951): 'Die Natur' – No.1 von 6 *Orchester Lieder*, op.8 (1905)

Schoenberg (1874-1951),
6 Songs, op.8
Die Natur (1903)

.....

A. Schoenberg (1874-1951)

*Εξι τραγούδια, Op.8, No.1**Die Natur (1903)*

Nacht fließt in Tag und Tag in Nacht, —

der Bach zum Strom, der Strom zum Meer; in Tod zer -

rinnt des Le - bens Pracht und Tod zeugt des

Le - ben licht und hehr

3α. Sergei Prokofiev (1891-1953): 'Gavotta' from *Symphony No.1 ('Classical')* (1917)

Prokofiev (1891-1953)
 'Κλασική Συμφωνία' (No.1, Op.25, 1917)
 III. Gavotta: Non troppo allegro

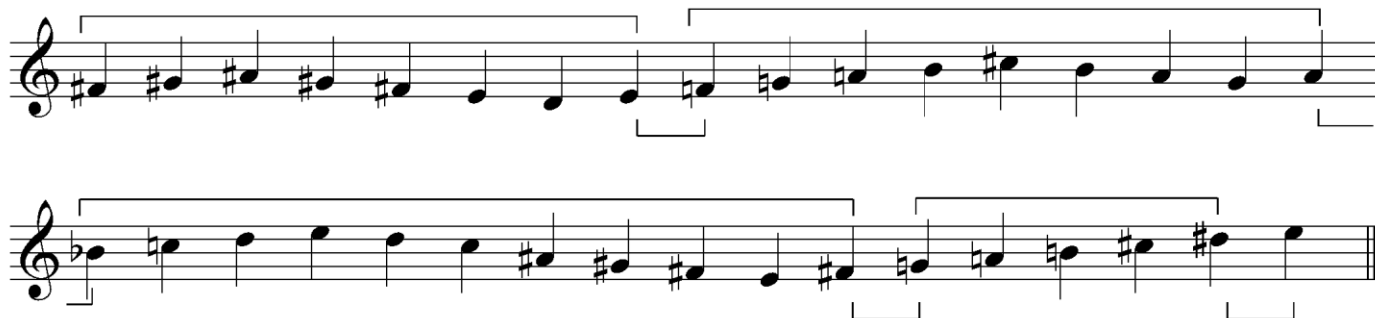
3β.

Αρμονική Ακολουθία
 για τα μμ.1-12 της III. Gavotta
 Prokofiev, *Symphony No.1, Op.25, in D maj.*
 ('Classical Symphony', 1917)
 (αποδίδεται στον μισό χρόνο)

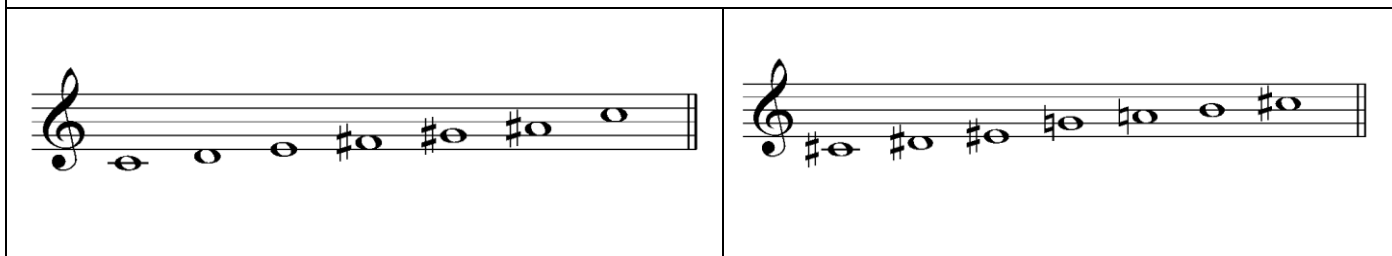
(D):I (B):N⁶I₄⁶ V ⁷♭VI D:I V vi f#:i V VI C#:Ger. I₄⁶ D:V⁷ I
 ή: (D):I ♭VII⁶ VI₄⁶ V/vi IV I V vi iii V/iii I Ger./VII VII₄⁶ V⁷ I

4α. Charles Ives (1874-1954): *The Cage* (1906), από τα *114 Songs* (1922)

Αναγνώριση & τραγούδι

Οι δύο ολοτονικές κλίμακες:

4β. Charles Ives (1874-1954): *The Cage* (1906), από τα *114 Songs* (1922)

Στίχοι (του ιδίου):

A leopard went around his cage
from one side back to the other side; he stopped
only when the keeper came around with meat;
A boy who had been there three hours began to wonder,
“Is life anything like that?”

Ένας πάνθηρας πηγαινοερχόταν στο κλουβί του
από τη μια πλευρά στην άλλη· σταμάτησε
μόνο όταν ήρθε ο φύλακας, φέρνοντας κρέας·
ένα παιδί που ήταν εκεί τρεις ώρες, άρχισε να αναρωτιέται,
“Μήπως η ζωή είναι κάπως έτσι;”

[Πλήρης παρτιτούρα, ανάλυση και εκτέλεση:
<http://composersguide.com/more-scales-and-harmonies/>]

64 The Cage

(1906)

*evenly and mechanically,
no ritard., decresc., accel. etc.*
(repeat 2 or 3 times)

f A leopard went a-round his cage from one side

back to the oth - er side; he stopped on - ly when the keep - er came a - round with meat;

A boy who had been there three hours be-gan to won-der, "Is life an-y-thing like that?"

NOTE:- All notes not marked with sharp or flat are natural.

<http://composersguide.com/more-scales-and-harmonies/>

5. Piotr Ilyich Tchaikovsky (1840-1893): *The Maid of Orleans* (1878-9)

Piotr Ilyich Tchaikovsky (1840-1893)
The Maid of Orleans (1878-9)
 Πράξη 1η

Andantino

Dmin i $\overset{\circ}{7}$ vii/V iv I i⁶ IIN⁶ i⁶₄ V i
 8
 i $\overset{\circ}{7}$ vii/V iv $\overset{\circ}{7}$ vii/iv IV vii/V i⁶₄ V

6. Hector Berlioz (1803-1869): *La Revolution grecque* (1825)

Hector Berlioz (1803-69)
La Revolution grecque (1825)
 Astre terrible et saint (chorus)

♩. = περ.45

G D Eb Bb c G Ab Eb
 8
 D G a D e D C $\overset{\circ}{7}$ f# G
 13
 A D e b $\overset{\circ}{7}$ F# b

7α. Edgar Varèse (1883-1965): *Density* (1936, 1946)

Musical score for Edgar Varèse's *Density*. The score is written in treble clef with a tempo marking of $\text{♩} = 72$. It consists of three staves of music. The first staff begins with a *mf* dynamic, followed by a crescendo to *f*, then a decrescendo to *mf*, and further dynamics of *p*, *f*, and *mf*. The second staff features a *f > p* dynamic shift, *mf*, and *p subito*. The third staff includes dynamics of *f*, *ff*, *mf subito*, *fff*, and *f*. The score is characterized by complex rhythmic patterns, including triplets and sixteenth-note runs.

7β.

Ασκήσεις ρυθμικού σολφέζ - προετοιμασία για τραγούδι του *Density 21,5* (Edgar Varèse):

Five rhythmic exercises for the song *Density 21,5* by Edgar Varèse. Each exercise is presented on a single staff with a repeat sign at the end.

- Exercise 1: 2/4 time signature. Rhythm: quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note. Includes a triplet of quarter notes.
- Exercise 2: 2/4 time signature. Rhythm: quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note. Includes a triplet of quarter notes.
- Exercise 3: 2/4 time signature. Rhythm: quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note. Includes a triplet of quarter notes.
- Exercise 4: 4/4 time signature. Rhythm: quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note. Includes two triplets of quarter notes.
- Exercise 5: 4/4 time signature. Rhythm: quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note. Includes two triplets of quarter notes.

8. Hector Berlioz (1803-1869): *The Damnation of Faust* (1846)

Hector Berlioz (1803-1869)
The Damnation of Faust, op.24
 Le roi de Thule (Chanson gothique)
 (αρχ.τον.:F)

Andante con moto

The musical score consists of four staves of music in the key of F major (one flat). The tempo is 'Andante con moto'. The first staff begins with a piano (*p*) dynamic and includes chords (I), (V)⁷, (vi), and (I)⁴(V). The second staff includes chords (I), (V/vi)(vi), (IV), (IV/IV), (IV), and (V/V). The third staff begins with a fortissimo (*sf*) dynamic and includes chords (v), (V/bIII), (bIII), (V/bIII), (bIII), (bVI), and (iv). The fourth staff includes chords (i), (V), (I), (V)⁷, (I), (V), and (I).

9. J.S.Bach (1685-1750): *Agnus Dei*, από την *Λειτουργία σε Σι ελάσσονα* BWV232 (1749)

Bach, Mass in B minor, *Agnus Dei*, BWV 232

The musical score consists of three staves of music in the key of B minor (two flats). The time signature is common time (C). The music features a complex texture with many sixteenth and thirty-second notes, often beamed together.

Ottman, R. (2002). *Music for Sight Singing*, 5th Edition. New Jersey: Prentice Hall

10. Hugo Wolf (1860-1903): *Nimmersatte Liebe* (1888)

Hugo Wolf (1860-1903)
Nimmersatte Liebe (Morike Lieder No.9, 1888)

Sehr maessig

app. app.

I ii^{7φ} I ii^{7φ} I I^{5#} ii⁶ (V)vi (V)iii iii (V)vi

app. app. χρωμ. app. χρωμ.

vi (V)iii V⁷ ii^{2φ} I (V)IV

app. χρωμ. app.

v^{2φ} IV Ger. I₄⁶ I^{5#} IV iv^{7M} V I

11. Arnold Schönberg (1874-1951): *Variations for Orchestra* (1926)

Arnold Schoenberg
Variations for Orchestra, Op.31 (1928)

12αφθογγική σειρά

4A 3μ 6M (4K)

7 (8va-----|)

5ε 4A

12. Alban Berg (1885-1935): *Klaviersonate*, Op.1 (1910)

Alban Berg,
Piano Sonata, Op.1

13. Camille Saint-Saens (1835-1921): *Samson and Delilah*, Act II, Op.47 (1877)

Camille Saint-Saens (1835-1921)
Samson and Delilah, Act II, Op.47 (1877)

Andantino

14. Dominick Argento (1927-2019): *Sleep*, from *Six Elizabethan Songs* ()

"Sleep," from *Six Elizabethan Songs*

Dominick Argento

Lentamente

© 1970 by Boosey & Hawkes, Inc. Reprinted by permission.

Cleland, K.D. and Dobrea-Grindahl, M. (2010). *Developing Musicianship through Aural Skills. A Holistic Approach to Sight Singing and Ear Training*. New York and London: Routledge.

Μελωδικό σολφέζ- Πολυφωνικό τραγούδι

1.

J.S. Bach, Χορικό No.4, BWV 9:
Es ist das Heil uns kommen her,

SOPRANO

ALTO

TENOR

BASS

1 2 3 4

I V V I (vii) IV (V) IV V I_ vi (V)_ V (V) V I=IV

E+ A+ E+ B+

5 6 7 8 9 10

ii I_6 V I IV_ V I=V I_ IV_ vi (vii) ii (V) I V IV_ I V (V) V I

B+ E+ f#- E+

J.S. Bach, Χορικό No.17, BWV 67, 145:
Erschienen ist der herrliche Tag

SOPRANO

ALTO

TENOR

BASS

1 2 3 4 5 6

i IV v=ii V I IV IV V I V I=IV vii i

e-dorian A+ e

7 8 9 10 11 12

(V) (ii) (V) V i=vi V I=IV V I IV ii 6 5 V 7 I vi

G+ D+

13 14 15 16 17 18

ii=vi IV V 5 I (V) vi iii V I vii=ii i 4 V 4 # I

G+ e

Συγχορδίες

1.

Όλες οι Αυξημένες συγχορδίες:

Παραδείγματα ρεπερτορίου:

(α)

Debussy, Complete Preludes, Books 1 & 2, 'II. Voiles' (Dover Publications, NY), μμ14-17

(β)

Clara Schumann, Toccata, from *Vier Stücke aus Soirées Musicales*, Op. 6

Phillips, J., Piper Clendinning, J., & West Marvin, E. (2005). *The Musician's guide to Aural Skills*, Vol.1. NY: W.W. Norton & Company (σελ.199)

2. Συγχορδίες μεθ' 7^{ης} στη μείζονα και στην αρμονική ελάσσονα

(i) Συγχορδίες μεθ' 7^{ης}
πάνω στις βαθμίδες τής
μείζονας κλίμακας

MM Eμ Eμ MM Mμ Eμ εμ

↳ Είδη συγχορδιών μεθ' 7^{ης} που προκύπτουν: MM, Mμ, Eμ, εμ

(ii) Συγχορδίες μεθ' 7^{ης}
πάνω στις βαθμίδες τής
αρμονικής ελάσσονας κλίμακας

EM εμ AM Eμ Mμ MM εε

↳ Είδη συγχορδιών μεθ' 7^{ης} που προκύπτουν: AM, MM, EM, Mμ, Eμ, εμ, εε

3. Ενδεικτικά dictée συγχορδιών από κοινή νότα:

(Πιθανές συγχορδίες: Τρίφωνες: M, E, ε, A. Τετράφωνες: AM, MM, EM, Mμ, Eμ, εμ, εε)

(i) Κοινή νότα: μι

E_4^6 $c^\# \phi 7$ a^6 E^+M7

(ii) Κοινή νότα: φα (/μι#)

$e^\# \circ 6$ G^2 $b^b M7$ F^+ d^4 $D^b 6$

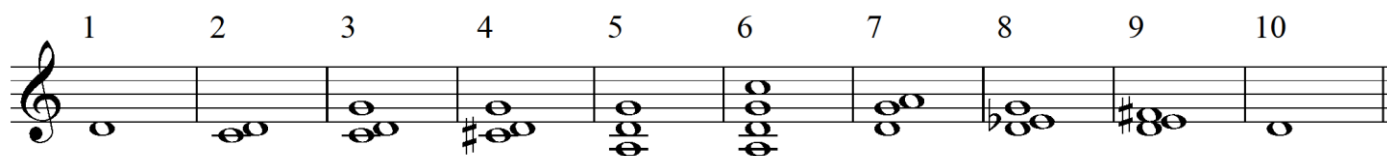
Διάφωνες συνηχήσεις

1. Διάφωνες συνηχήσεις με διαστήματα 2ας

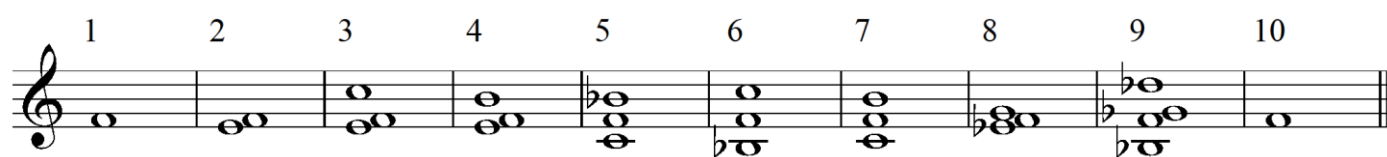
2. Διάφωνες συνηχήσεις με διαστήματα 2ας & 4ης

Συνηχήσεις,
με διαστήματα
4ης & 2ης
(βλ. *Modus Novus*, σελ.24)

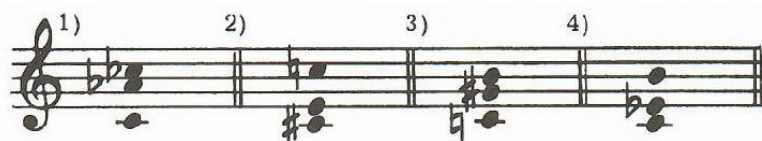

3. Διάφωνες συνηχήσεις με διαστήματα 2ας, 4ης & 5ης

Συνηχήσεις,
διαστήματα 2ας-5ης
(βλ. *Modus Novus*, σς.30,55)

4. Διάφωνες συνηχήσεις με διαστήματα 6μ & 3μ (Modus Novus, Κεφ.6, σ.57)

5. Διάφωνες συνηχήσεις με διαστήματα 2ας – 6ης

Συνηχήσεις (i): διαστήματα 2ας-5ης

1 2 3 4 5 6

7 7 8 9 10 11 12

Συνηχήσεις (ii): διαστήματα 3ης & 6ης

13 14 15 16

6. Διάφωνες συνηχήσεις με διαστήματα 2ας/3ης & 7ης

(7μ,3μ) (7M,2M)

7. Ανακεφαλαίωση: Διάφωνες συνηχήσεις με διαστήματα 2ας – 7ης

Διάφωνες συνηχήσεις δ' εξαμήνου:
Ανακεφαλαίωση, τραγούδι

1 2 3 4 5 6 7

8 9 10 11 12 13 14

(6μ,3μ) (6M,3M) (7μ,3μ) (7M,2M)

Αρμονία

Διαδοχές - Παραδείγματα

1.

I N⁶ V⁷ I I IV iv I

I It. V #vi^{°2} V 5# I

2.

Αρμονικές διαδοχές
με χρωματικές σχέσεις 3ης

(α)

I bIII V I bVI IV I

(β)

I III I VI IV iv I

Chromatic-Mediant Relationships

Chromatic chord progressions featuring chords with third-related roots.

Diatonic Mediant Relationships

	<i>Mediant relationships</i>	<i>Submediant relationships</i>
Lead-sheet symbols:	C Em	Cm Eb C Am Cm Ab
Roman numerals:	C: I iii	c: i III C: I vi c: i VI

* Ties indicate common-tone relations.

Between Major Triads
Same quality (M), one common tone is preserved

	C	E	C	Eb	C	A	C	Ab
C:	I	III or V/vi	I	bIII Mode Mixture	I	VI or V/ii	I	bVI Mode Mixture

Between Minor Triads
Same quality (m), one common tone is preserved

	Cm	Em	Cm	E	Cm	A	Cm	Am
c:	i	iii	i	#iii	i	vi	i	#vi

A **doubly-chromatic mediant relationship** is a chord progression featuring two third-related chords of opposite quality (M, m). No common tones are shared between the two chords. Enharmonic spellings are also common.

	C	Em	Cm	E	C	A	Cm	A
C:	I	biii	c: i	#III	C: I	bvi	c: i	#VI

<https://www.scribd.com/doc/181541862/Chromatic-Mediant-Relationships>

3.

Αρμονική Ακολουθία,
Dictee

(I-δανεισμένη VI-I:
χρωμ.σχ.3ης)

The image shows two systems of musical notation for exercise 3. Each system consists of a grand staff with a treble and bass clef, a common time signature (C), and a key signature of one flat (B-flat). The first system contains eight measures with the following chord symbols below the bass line: I, iii, I, $\flat VI^{5\flat}$, I, V/ii, ii, and V/iii. An arrow points from the text "(I-δανεισμένη VI-I: χρωμ.σχ.3ης)" to the $\flat VI^{5\flat}$ chord in the fourth measure. The second system contains five measures with the following chord symbols: III(V/vi) 7, IV, iv, I, $V^{5\sharp}$, and I. The piece concludes with a double bar line.

4α.

Διαδοχές συγχορδιών από 4ες
Τραγούδι

The image shows three systems of musical notation for exercise 4a. Each system consists of a grand staff with a treble and bass clef, a common time signature (C), and a key signature of one flat (B-flat). The first system is labeled "1." and contains four measures. The second system is labeled "2." and contains four measures. The third system is labeled "3." and contains two measures. The piece concludes with a double bar line.

4β.

So what

Moderately

Miles Davis

Piano & Bass
intro

The musical score for the piano and bass introduction of 'So What' is written in 4/4 time. It consists of two systems. The piano part (top staff) features a series of chords: a half-note chord in the first measure, followed by quarter-note chords in the second, third, and fourth measures. The bass part (bottom staff) features a triplet eighth-note pattern in the second, third, and fourth measures, with rests in the first and fifth measures. The key signature is one flat (B-flat major / D minor).

5.

Αρμονική διαδοχή
Αναγνώριση συγχορδιών:
Dim.app., N, χρωμ.σχ.3ης, V5#

The harmonic analysis of the piano introduction of 'So What' is as follows:

Chord progression: I, #ii^{o2} (dim. app.), I, IIN⁶, V⁷, I, IV, I, bVI, IV, ii, V, -5#, I

The last three chords (I, bVI, IV) are grouped under a bracket labeled "Χρωμ.σχ.3ης" (Chromatic scale, 3rd).

6.

Από το βιβλίο
Jazz Piano Voicing Skills
 του Dan Haerle
 ("Skill 44")

Συγχορδίες 9ης

V^9 V^{9b} I^7

i iv^7 VII^9 III^7 VI^9 $ii^{\phi 7}$ V^9 i^7

7.

$\text{♩} = \text{περ.30}$

Αρμονική διαδοχή,
 Dictée & τραγούδι

I bVI I V/IV^{5b} IV iv

(χρωμ. σχ. 3ης)

$Fr.$ V^7 bVI IIN^6 V^7 i

Παραδείγματα από τη μουσική φιλολογία (Μελωδικά – Αρμονικά)

1α.

Schubert Symphony No.9
C maj., D944
I. Andante, mm304-315
Τραγούδι μελωδιών εγχόρδων

Violin

Trombone

Violoncello

$M\flat^5$ → λαβ -

(κοινές νότες
εναρμόνιες:
ντοβ=σι
μιβ =ρε#

5

→ $\Sigma\Gamma^5$ → μι -

(κοινές νότες:
σολ & σι)

9

→ $\Sigma\Omega^5$ → ντο -

1β.

Schubert Symphony No.9
C maj., D944
I. Andante, mm304-315

V⁶₅ i V⁶₅ i V⁶₅ i

ab e c

2.

Glinka (1804-1857)
Ruslan & Lyudmila III. (περ.1840)

3α.

Charles Ives (1874-1954),
The Unanswered Question (1908, 1935),
αρμονικό υπόβαθρο (έγχորδα, μμ.1-15)

(G) I iii vi⁶₄ I⁶ (V)⁶₅ IV vi⁴₃ ii I⁶ I

3β. (Θέμα τρομπέτας)

♩ =περ.50

3 3 3

4.

Prokofiev Rome & Juliet

Seergei Prokofiev

$\text{♩} = 80$

mf *f* *ff* *f* *mf* *ff* *mf*

<https://musescore.com/user/18491576/scores/6664502>

5. Frank Martin (1890-1974) - *Petite Symphonie Concertante*, op.54 (1946) (για: άρπα, τσέμπαλο, πιάνο και ορχ. εγχόρδων σε 2 ομάδες), μμ1-9. Lars Edlund, *Modus Novus* (Κεφ.4), σελ.44.

44

$\text{♩} = 56$

(12 αιφλοαση εσρικ) (46/31) 7

6.

Nigel Westlake (1958-)
When you taught me how to dance
 Από το soundtrack της ταινίας *Miss Potter*(2006)

I IV I I ii V I IV I vi V⁶ vi

V I V \flat III IV I I IV I I V vi

χρ.σχ.3ης

7α. Béla Bartók (1881-1945), *Concerto for Orchestra*, Sz.116, (1943)

1 (♩ = 73-64)

2 (♩ = 83-90)

3 (♩ = 83-90)

(Modus Novus: Κεφ.4, Παραδείγματα από τη μουσική φιλολογία (σελίδες 42-3))

Written for the Koussevitzky Music Foundation in memory of Mrs. Natalie Koussevitzky

CONCERTO FOR ORCHESTRA

I

BÉLA BARTÓK

(INTRODUZIONE)

Andante non troppo, $\text{♩} = \text{ca. } 78-84$

Flute I

Violins I

Violins II

Violas

Violoncellos

Double Basses

Flute II

Vlns. I

Vlns. II

Vla.

Vca.

D. Ba.

12

12

22

30

stringendo tornando al Tempo I. ($\text{♩} = 64$)

B. & H. 9009

© Copyright 1946 by Hawkes & Son (London) Ltd., Renewed 1973.
Copyright for all Countries. All rights reserved.

Printed in U.S.A.

8. Eric Satie (1866-1925), *Le Fils des Étoiles* (1891). Prelude du 1er Acte: La Vocation Paris: E. Baudoux & Cie

En blanc et immobile

Toujours

https://en.wikipedia.org/wiki/Le_Fils_des_%C3%A9toiles

9. C. Debussy (1862-1918), *Préludes for piano, Book I* (1909-10), No.10: La Cathédrale Engloutie

Profondément calme (Dans une brume doucement sonore)

pp

Doux et fluide

(<http://partitions-piano.fr/>)

10α. Béla Bartók (1881-1945), 2^ο Κονσέρτο για πιάνο σε Σολ+, Sz.95, 1930-1 (Universal Edition)

II

Adagio, $\text{♩} = 66 - 69$
hallo il pezzo con cord., non vibrato

div.
pp

hallo il pezzo con cord., non vibrato
pp

hallo il pezzo con cord., non vibrato
pp

div. hallo il pezzo con cord., non vibrato
pp

hallo il pezzo con cord., non vibrato
pp

1. *pp*

2. *pp*

Viola *pp*

Violoncello *pp*

Contrabbasso *pp*

10

15 20

pp

ppp

ppp

ppp

ppp

ppp

10β.

Adagio ♩ = 66

PIANO II

pp legato

5

10

15

20

https://www.youtube.com/watch?v=fkfXJzFciNk&ab_channel=AlienRobotMusic

11α.

Paul Hindemith (1895-1963),
Όπερα "Mathis der Maler",
'Grablegung' ('Η ταφή')

[Quartal & quintal harmony:
Αρμονία με 4εξ & 5εξ]

4/4

Hindemith
Grablegung
 Flute & Oboe, mm16-23

Musical score for Flute and Oboe, measures 1-4 and 5-8. The score is in 4/4 time. The Flute part (Fl.) is mostly silent in measures 1-4, then enters in measure 5 with a triplet of eighth notes. The Oboe part (Ob.) plays a melodic line with triplets in measures 1-4 and 5-8. A first ending bracket labeled '8va' spans measures 7-8.

Sergei Prokofiev (1891-1953)
Ο Πέτρος και ο λύκος

Musical score for Sergei Prokofiev's *Ο Πέτρος και ο λύκος*, measures 1-4. The score is in 4/4 time. It shows chromatic shifts (χρωμ. σχ. 3ης) from C to Ab, ab and Eb to b. The melody features triplets (3η μ) and a pair of eighth notes (βη μ). The key signature changes from C major to Eb major, then to b minor, and finally to D major and G major.

13.

Igor Stravinski
Symphony of Psalms, II
μμ 1-13

Musical score for Igor Stravinski's Symphony of Psalms, II, measures 1-13. The score is written in a single system on a treble clef staff. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/8. A tempo marking of $\text{♩} = 60$ is indicated at the beginning. The music starts with a dynamic marking of *mf*. The melody consists of eighth and sixteenth notes, with some notes marked with accents. The piece concludes with a double bar line.

14.

Alban Berg (1885 – 1935)
Wozzeck, Πράξη 2η

Musical score for Alban Berg's Wozzeck, Act 2, measures 5-13. The score is written in a three-staff system (treble, middle, and bass clefs). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 6/8. The music begins with a dynamic marking of *p*. The upper staff contains a melodic line with various dynamics including *mp* and *rit.*. The middle and bass staves feature complex harmonic textures with chords and arpeggiated figures. Dynamics in the piano part range from *mf* to *pp*. The score ends with a double bar line.

15.

Dimitri Shostakovich (1906-1975)
 5η Συμφωνία, Op.47, Dmin., I
 μμ.1-5, πρώτα βιολιά

Moderato ♩ = 76

16.

Schubert (1797-1828),
 Die Liebe hat gelogen, D.751 (1822)

i IIN⁶ V⁴ Fr. V³ i VI ii₅⁶ Fr. V

(Λείπει η 3η:
 την τραγουδάει
 ο τραγουδιστής)

I (V²/IV) #VI IV iv I₄⁶ V⁷ I

χρωμ.
 σχ.3ης

χρωμ.
 σχ.3ης

VII.

Ich grolle nicht.

Nicht zu schnell.

53.

mf
Ich grolle nicht, und wenn das Herz auch bricht,
e - wig verlor' - nes Lieb, e - wig verlor' - nes Lieb! ich
grol - le nicht, ich grol - le nicht. Wie du auch
strahlst in Di - a - man - ten - pracht, es fällt kein Strahl in dei - nes
f ritard.
Her - zens Nacht, das weiss ich längst.

Edition Peters

9714

18. Alban Berg (1885-1935): *Wozzeck* (1914-22)

421. *Wozzeck*, Act II

The musical score is for Act II of *Wozzeck*, page 421. It features a Tenor soloist and a Chorus consisting of Baritone and Bass parts. The lyrics are: "Ein Jä-ger aus der Pfalz Ritt einst durch ei-nen grü-nen". The score is in 7/4 time and includes dynamic markings such as *f* (forte). The piano accompaniment is shown at the bottom of the page.

Benjamin, T., Horvit, M.M., and Nelson, R. (2001). *Music for Analysis: Examples from the common practice period and the twentieth century*. Oxford: Oxford University Press.

Ρυθμός

Επεξήγηση ρυθμικής σκέψης – ασκήσεις - παραδείγματα

♩ Πολυρυθμός 3:4: Φτιάχνοντας 3ηχο πάνω από 4 χρόνους-Προτάσεις για τον τρόπο που σκεπτόμαστε:

♩ Σχέση 3:4, σαν δίφωνος ρυθμός:

Πολυρυθμός 3:4

Ξέ να γου
τα τα τα
(1) (2) (3)
Ξέ ρω τρα δώ

Ξέ να γου
ta ka di mi ta ka di mi ta ka di mi
ta ka di mi ta ka di mi ta ka di mi
ta ta ta
Ξέ ρω τρα δώ

♪ Σχέση 3:4, σαν μονόφωνος ρυθμός:

3:4

<p style="text-align: center;"> Ξέ - ρω - να - τρα - γου - δώ </p>
<p style="text-align: center;"> Ξέ - ρω - να - τρα - γου - δώ </p>

♩ Πολυρυθμός 4:3: Φτιάχνοντας 4 χρόνους πάνω από 3-Προτάσεις για τον τρόπο που σκεπτόμαστε:

♩ Σχέση 4:3, σαν δίφωνος ρυθμός:

(α)

Σχέση 4:3 σε δίφωνο ρυθμό:

(β)

Σχέση 4:3 σε δίφωνο ρυθμό:

ta ki ti ta ki ti ta ki ti ta ki ti ἄ ki ti ἄ ki ti ἄ ki ti ἄ ki ti

ta ta (a) ta (a) ta Ἐέ ρω να ζω

Ἐέ και παί

(γ)

Πολυρυθμός 4:3

Ἐέ ρω να ζω

τα τα τα τα (1) (4) (3) (2)

Ἐέ και παί

Ἐέ ρω να ζω

ta ki ti ta ki ti ta ki ti ta ki ti ta ta ta ta

Ἐέ και παί

♪ Επτάηχα

arco 10 players
Vln I
arco 6 players
Vln II
arco unis.
Vla
unis.
Vc./Db.

Planet of the Apes: The Hunt (μ55). Jerry Goldsmith, 1968.

(Winterson, J. (Ed.) (2000). *The New Anthology of Music*. London: Hinrichsen Edition, Peters Edition Ltd)

Pno.
8va
15ma

West End Blues (μ.46), as performed by Louis Armstrong and his Hot Five, 1928. Σύνθεση: King Oliver. Μεταγραφή: Randy Sandke

(Burkholder, J.P. & Palisca, C.V. (2010). *Norton Anthology of Western Music. Vol3: Twentieth Century*. New York & London: W.W.Norton & Company)

♪ Επτάηχα & άλλες υποδιαίρεσεις, με νότες

Διμερής – επταμερής υποδιαίρεση παλμού (ρυθμικό σολφέζ):

7 7 6 6 5 5 3 3

♪ Επτάηχα & άλλες υποδιαίρεσεις, με συλλαβές

2μερής-7μερής υποδιαίρεση παλμού

♩ = 50

2
takadimitakita takitatakita takadimiti takadimi takita tadi

8
ta ta di ta ki ta ta ka di mi

12
ta ka di mi ti ta ki ta ta ki ta ta ka di mi ta ki ta

♪ Ρυθμική άσκηση 4^η

♪ Ρυθμική άσκηση 5^η

Ρυθμικό σολφέζ:
υποδιαίρέσεις 1-7, και 3:4

♪ Ρυθμική άσκηση 6^η

♪ 8 = 3+3+2

8=3+3+2

♪ Ρυθμική άσκηση 7^η

The score consists of three systems of two staves each, both labeled 'Percussion'.
 System 1: The top staff starts in 5/8 time with a triplet of eighth notes (labeled '1'), followed by a pair of eighth notes (labeled '2'), a triplet of eighth notes (labeled '3'), a quarter note (labeled '4'), and another triplet of eighth notes (labeled '5'). The bottom staff follows a similar pattern with eighth notes and rests.
 System 2: The top staff begins with a triplet of eighth notes (labeled '6'), followed by a quarter note (labeled '7'), a triplet of eighth notes (labeled '7'), a pair of eighth notes (labeled '6'), and a quarter note (labeled '8'). The bottom staff has a triplet of eighth notes (labeled '5'), a quarter note (labeled '7'), a pair of eighth notes (labeled '6'), and a triplet of eighth notes (labeled '3').
 System 3: The top staff features a half note (labeled '9'), a quarter note (labeled '10'), and a quarter note (labeled '11'). The bottom staff has eighth notes and rests.

Boettger:

The score is for Boettger's exercise, marked '190' and 'in 1'. It begins with a tempo marking of quarter note = 38. The music is written in 3/8 time and consists of two staves. The top staff contains a melody with eighth and quarter notes, and the bottom staff provides a rhythmic accompaniment with eighth notes and rests. The exercise is numbered 1 through 10.

Boettger:

506

5 6

Η ίδια άσκηση γραμμένη αλλιώς:

3

3

5

Ρυθμός – Παραδείγματα Ρεπερτορίου

1. F.Chopin (1810-1849): *Trois Nouvelles Études* (1839). Edition Peters

Andantino

1.

(senza s)

p

p

cresc.

sempre legato

dimin.

2. Michael Tippett (1905-1998): Concerto for Double String Orchestra (1940)

Allegro con brio (♩ = c.138)

VIOLIN I *f marcato*

VIOLIN II *f marcato*

VIOLA *f marcato*

VIOLONCELLO *f marcato*

DOUBLE BASS *f marcato*

5

Allegro con brio (♩ = c.138)

VIOLIN I *f espr.*

VIOLIN II (col Viola ad lib.) *f espr.*

VIOLA *f espr.*

VIOLONCELLO *f espr.*

DOUBLE BASS *f espr.*

10

Vln I *f*

Vln II *f*

Vla *ff*

Vc *ff*

Db *ff*

Vln I *ff*

Vln II *ff*

Vla *ff*

Vc *f*

Db *f*

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

2 + 3 + 3

* The sign < placed thus above a tie indicates that the tone is meant to be pulled or stretched.

Handwritten notes: *Gweristores* *dyronis*

15 Beat 3

Violin I: *f* *cresc.* *ff* 3 + 3 + 2

Violin II: *f* *cresc.* *ff*

Viola: *ff*

Violoncello: *ff*

Double Bass: *ff*

Violin I: *ff*

Violin II: *ff*

Viola: *ff*

Violoncello: *ff*

Double Bass: *ff*

(Winterson, J. (Ed.) (2000). *The New Anthology of Music*. London: Hinrichsen Edition, Peters Edition Ltd)

3. Astor Piazzolla (1921-1992): *Libertango* (1974)

Μελωδία & αρμονική διαδοχή αρχής 'Libertango', Astor Piazzolla
(3+3+2)

The image displays a musical score for the beginning of 'Libertango' by Astor Piazzolla. The score is written in 4/4 time and consists of four systems of music. Each system includes a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment (grand staff). The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and quarter notes in the left hand. The melody is characterized by a series of eighth-note runs and rests. The harmonic progression is indicated by Roman numerals and chord symbols below the piano part.

Chord symbols and Roman numerals shown in the score:

- System 1: i , V/V^2
- System 2: iv^6_4 , i
- System 3: i^2 , $V/V^{\#}$, $6^{\#}_4_3$
- System 4: ii^4_{3b} , V^7

The score also includes a dynamic marking of P (piano) in the first system and a repeat sign at the end of the fourth system.

4. Dave Brubeck (1920-2012): *Blue Rondo à la turk* (1959)

(αρχή)

(περ. 1':19")

(περ. 1':39")

(περ. 1':49")

(περ. 1':53")

4. Aaron Copland (1900-1990): *Appalachian Spring* (1945) (Μερικό απόσπασμα)

The image displays a page of a musical score for Aaron Copland's *Appalachian Spring*. The score is arranged in systems for various instruments. The top system includes the Piano (Pfta.), Violin I (VI. I), Violin II (VI. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.). The middle system includes Pfta., VI. I, VI. II, Vla., and Vc. The bottom system includes Trb. I, II, Fl. I, II, Cor. (F) I, II, and Vla. (second). The tempo is marked 'sub. Allegro'. The score contains several measures of music with various dynamics such as *p*, *sfz*, and *mp*. There are also performance instructions like 'Tutti, no dir.' and 'Accel.'. Measure numbers 35, 36, and 37 are indicated at the beginning of their respective systems.

(Burkholder, J.P., & Palisca, C.V. (2010). *Norton Anthology of Western Music*, Sixth Edition. Volume Three: Twentieth Century. New York: Norton & Company)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Benjamin, T., Horvit, M.M., and Nelson, R. (2001). *Music for Analysis: Examples from the common practice period and the twentieth century*. Oxford: Oxford University Press
- Berkowitz, S., Fontrier, G., & Kraft, L. (1997). *A New Approach to Sight Singing, 4th Edition*. New York: Norton & Company
- Boettger, A. (2012). *Taataa! Rhythmus lessen und hören*. Hannover: Carus-Verlag
- Burkholder, J.P., & Palisca, C.V. (2010). *Norton Anthology of Western Music, Sixth Edition. Volume Three: Twentieth Century*. New York: Norton & Company
- Cleland, K.D. and Dobreá-Grindahl, M. (2010). *Developing Musicianship through Aural Skills. A Holistic Approach to Sight Singing and Ear Training*. New York and London: Routledge. Σελ.555
- Edlund, L. (1963). *Modus Novus: Studies in reading atonal melodies*. Stockholm: Nordiska Musikforlaget
- Ottman, R. (2002). *Music for Sight Singing, 5th Edition*. New Jersey: Prentice Hall
- Phillips, J., Piper Clendinning, J., West Marvin, E. (2005). *The Musician's Guide to Aural Skills. Volume 2. Teacher's Edition*. New York & London: W.W.Norton & Company
- Piston, W.(1976). *Harmony*. New York: Norton & Company
- Rifkin, D. & Urista, D. (2006). Developing Aural Skills: It's not just a game. *Journal of Music Theory Pedagogy, 20, 57-79*
- Tovey, D.F. (1936). The Training of the Musical Imagination. *Music & Letters, 17(4), 337-356*
- Μηνακάκης, Δ. (2006). *Εγχειρίδιο ακουστικών δεξιοτήτων*. Αθήνα: Παπαρηγορίου-Νάκας

